

незалежна воля вчитися пов'язана з природою «Я» людини. В процесі розвитку людину підтримують три стимули, що зв'язані з волею: стимул знання, стимул розвитку і стимул до вдосконалення. Стимул знання - найсвідоміший. Мир виявляється перед нами загадковим, чужорідним і невідомим. Для звільнення від почуття ізоляції від світу необхідно побудувати міст, який допоможе зрозуміти мир і себе. Так починає прокидатися жадання знань

Стимул розвитку є основною силою душі, яка постійно перетворює її. Стимул вдосконалення пов'язаний з відчуттям незадоволеності: все могло бути зроблено краще. Глибоко в душі ми знаємо, що ми завжди в дорозі, що ми ще далекі від актуалізації свого повного людського потенціалу, але ми здатні удосконалюватися.

Освіта стоїть зараз перед питанням — яким чином збудити ці три стимули в людині. В новій освітній системі детально розроблені принципи, методи, форми, які будять у студентів незалежну волю вчитися, волю, яка постійно підживляється цими трьома стимулами.

Вказані три стимули пов'язані з другою метою університетського навчання. Характеристика дорослих — це їх незалежність, внутрішня автономія і індивідуальний спосіб дії. Все це повинне бути підживлено власною незалежною думкою. Чи розвиває університет і викладачі у студентів здібності до незалежного судження, або, навпаки, міцно закладає вже відомі концептуальні моделі, методи, навички, що пізніше ляже в основу добре відомого феномена професійної деформації. Сучасна ситуація у вищій технічній освіті обумовлена останнім. Самостійне незалежне мислення повинно стати фундаментом творчості і нова освітня технологія пропонує конкретні шляхи формування такого мислення.

Таким чином, дві основні цілі: пробудження волі і розвиток незалежної думки лежать в основі нової технології освіти і в даний час вони є основою для даної системи навчання.

Література

1. Краних Э.М. Антропологические основы вальдорфской педагогики / Э.М. Краних: [пер.: с нем.; под общей ред. В.Загвоздкина]. – К.: «Генеза», 2008. – 276 с.
2. Товажнянский Л.Л., Романовский А.Г., Зубарь Г.П., Топтыгин А.Л. Проблемы формирования национальной гуманитарно-технической элиты: методологический аспект // Теория і практика управління соціальними системами. –2003. – №1. – С.3-15.
3. Coenraad van Houten Awaking the Will. Principles and process in Adult Learning. Temple LODGE,. – London. –2000 - 230 p.

ОРГАНІЗАЦІЯ КАБІНЕТУ ПРИРОДОЗНАВСТВА У КОНТЕКСТІ ЦІЛІСНОСТІ ВИВЧЕННЯ ПРИРОДИ

Ільченко О.Г. (м. Полтава)

У Положенні про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів указано на доцільність комбінованих кабінетів, у яких поєднано предмети, що належать до однієї галузі. Проте кабінет природознавства серед вказаних у положенні відсутній. Розробка методичних основ організації такого кабінету є актуальною в час переходу навчального процесу до профільної школи. Цій проблемі присвячена дана стаття.

Кабінетом, у тому числі і кабінетом природознавства, вважається класна кімната закладу зі створеним навчальним середовищем, оснащеним сучасними засобами навчання та шкільним обладнанням.

Основна мета створення кабінетів полягає у забезпеченні оптимальних

умов для організації навчально-виховного процесу та реалізації завдань відповідно до Державного стандарту базової і повної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року за N 24 (24-2004-п) [1].

Завданням функціонування навчальних кабінетів має бути створення передумов для засвоєння цілісного змісту освітніх галузей, а також для організації індивідуального та диференційованого навчання; реалізації практично-дійової і творчої складових змісту навчання; забезпечення в старшій школі профільного і поглибленого навчання; організації роботи гуртків та факультативів; проведення засідань шкільних методичних об'єднань; індивідуальної підготовки вчителя до занять та підвищення його науково-методичного рівня.

Організація навчальних кабінетів передбачає: визначення предметної специфіки; розміщення кабінетів; оснащення засобами навчання та шкільним обладнанням за єдиними вимогами до упорядкування та удосконалення організаційно-педагогічних умов функціонування цих кабінетів.

Забезпечення школи окремими кабінетами для вивчення фізики, хімії, біології, фізичної географії вимагає значних матеріальних затрат. У той же час всі кабінети природничих предметів потребують загального устаткування, технічних засобів навчання, що мають значну вартість, їхня установка і обслуговування в кабінетах вимагає значних площ і кваліфікованих спеціалістів.

Гальмує оснащення названими кабінетами не тільки брак коштів, а і розосередження технічних засобів у навчальному закладі, недостатня обізнаність учителів з їх роботою, недостатня наявність спеціальних навчальних матеріалів з предметів (відео-, діа-, кінофільмів, звукозаписів, комп'ютерних навчальних програм), недостатня поінформованість учителів про наявність уже розроблених матеріалів з предметів і недостатня активність учителів у створенні власних таких матеріалів. Майже всі названі проблеми до деякої міри вирішує кабінет природознавства, який в основному може виконувати (особливо в малокомплектній школі) функції всіх кабінетів природничих дисциплін.

Згідно розробленої в нашому дослідженні концепції [3] кабінет природознавства, як і інші кабінети, має загальне устаткування, до складу якого входять і технічні засоби навчання. Вони будуть зосереджені в одному кабінеті, що полегшить їх обслуговування та зменшить площу, що відводилася б під них при обладнанні кількох кабінетів (фізики, хімії, біології, фізичної географії).

Кабінет природознавства в загальноосвітній школі дозволяє зробити економічно доступним використанням ТЗН під час вивчення всіх компонентів освітньої галузі «Природознавство», економічно вигідним утримання лаборанта-техніка, оскільки буде обслуговуватися не кілька кабінетів, а один.

У розробленому лабораторією інтеграції змісту освіти проєкті кабінету природознавства враховується як засвоєння учнями знань з компонентів освітньої галузі «Природознавство», так і цілісності знань про природу і фундаментальності природничонаукових знань [2]. Зазначимо, що цей кабінет забезпечує також навчальний процес із природознавства у 5-6 класах.

Кабінет природознавства у профільній школі дозволяє розв'язати педагогічну проблему галузевого підходу у формуванні знань учнів, особливо профільної школи, економічну проблему обладнання школи сучасними засобами навчання (особливо малокомплектної), національну проблему формування в учнів життєствердного образу природи, образу світу.

Аналіз результатів планування обладнання кабінету природознавства показав, що такий кабінет школі обійдеться значно дешевше, ніж 4 кабінети — фізики, хімії, біології, географії. У той же час його обладнання забезпечує виконання стандарту освітньої галузі «Природознавство».

Кабінет природознавства особливо доцільний в однокласних загальноосвітніх школах, професійно-технічних училищах та коледжах, у яких учні навчаються після закінчення основної школи. Комплектація кабінету природо-

знавства обладнанням здійснюється відповідно до типових переліків навчально-наочних посібників, технічних засобів навчання та обладнання загального призначення для загальноосвітніх навчальних закладів. Шкільні меблі та їх розміщення у кабінеті мають відповідати санітарно-гігієнічним правилам та нормам (п. 8.2 ДСанПіН 5.5.2.008-01 (v0063588-01) і здійснюються відповідно до вимог ДБН В.2.2-3-97 «Будинки та споруди навчальних закладів». У кабінеті природознавства основної і старшої школи встановлюються шкільні меблі: спеціальні двомісні лабораторні столи, прикріплені до підлоги (трьох розмірів за 4, 5, 6-ростовими групами). У кабінеті слід передбачити наявність меблів двох-трьох розмірів з перевагою одного з них або трансформативні столи зі зміною висоти згідно з антропомітричними даними школярів. Робоче місце вчителя природознавства монтується на підвищенні, обладнується демонстраційним столом. Тумби стола оснащують спеціальними пристроями (ящиками) для зберігання інструментів, хімічного посуду, мікропрепаратів і приладів, що використовуються для проведення дослідів. До демонстраційної частини стола (висотою 90 см) підводять електричний струм, воду і каналізацію. Робочі площі столів повинні бути покриті спеціальними матеріалами, стійкими до механічних та термічних пошкоджень, хімічних реактивів. У кабінеті робоче місце вчителя доцільно обладнати витяжною шафою з вільним доступом до неї, додатковим місцевим освітленням, підведенням гарячої та холодної проточної води відповідно до вимог ДСанПіН 5.5.2.008-01 (v0063588-01).

Лабораторні приміщення обладнуються: витяжною шафою, секційними шафами для збереження приладів та лабораторного посуду, металевими шафами або сейфами для збереження хімічних реактивів, рукомийником, столом для підготовки дослідів, приладів і навчально-наочних посібників для занять, однотумбовим столом для роботи вчителя та лаборанта, столом з пристроями для зберігання матеріалів та інструментів для ремонту приладів, пристроями для миття і сушіння посуду та дистильатором, які монтуються на стіні.

Навчально-методичне забезпечення кабінетів складається з навчальних програм, підручників, навчальних та методичних посібників (не менше одного примірника кожної назви) з предмету [4], типовими переліками навчально-наочних посібників та обладнання загального призначення, зразків навчально-наочних посібників, навчального обладнання у кількості відповідно до вимог зазначених переліків. Система таблиць для кабінету природознавства розроблена науковими співробітниками лабораторії інтеграції змісту освіти Інституту педагогіки АПН України. Таблиці частково опубліковані [2].

Роботою кабінету керує завідувач, якого призначає директор з числа досвідчених учителів природознавства наказом по загальноосвітньому навчальному закладу.

До обов'язків завідувача кабінету входить: складання перспективного плану оснащення кабінету; забезпечення умов для проведення уроків; сприяння оновленню та удосконаленню матеріальної бази кабінету; систематизація та каталогізація матеріальних об'єктів; забезпечення дотримання в кабінеті правил електричної та пожежної безпеки, чистоти, порядку тощо; систематичне ведення інвентарної книги із занесенням до неї відповідних змін про нові надходження, витрати та списання матеріальних цінностей; керування і контроль за роботою лаборанта, надання йому практичної допомоги та сприяння підвищенню рівня його кваліфікації.

Література

1. Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів. Наказ МОН України №601 від 20.07.2004 р.
2. Ільченко О.Г. Засоби навчання в курсі природознавства профільної школи / О.Г. Ільченко // Імідж сучасного педагога. — 2008. — № 5-6 (84-85).

3. Ільченко О.Г. Кабінет природознавства як умова забезпечення засобами навчання природничих дисциплін / О.Г. Ільченко // Імідж сучасного педагога. — 2009. — № 4 (93).
4. Гуз К. Ж. Теоретичні та методичні основи формування в учнів цілісності знань про природу. — Полтава : Довкілля-К, 2004. — 472 с.

ДОСВІД НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ З ІСТОРІЇ РІДНОГО КРАЮ СТУДЕНТІВ ПОЛТАВСЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО ТЕХНІКУМУ

Іноземцев В.А., Трауцька О.В. (м. Полтава)

На долю сучасного підростаючого покоління припала історична місія – побудова незалежної України, яка повинна зайняти гідне місце серед цивілізованих держав світу.

Тому дуже важливо, щоб відбувалося виховання історією, формувалися патріотичні почуття й національно-державна свідомість. Констянтин Ушинський вважав, що патріотизм є не тільки важливим завданням виховання, але і його могутнім педагогічним засобом: „Як немає людини без самолюбності, так немає людини без любові до Вітчизни і ця любов дає вихованню вірний ключ до серця людини і могутню опору для боротьби з його поганими природними, особистими, сімейними і родовими схильностями.”[1]

День 9 травня 1945 року увійшов знаковою дотою, як у вітчизняну, так і у всесвітню історію. За своїм характером та наслідками ця подія справді планетарного масштабу. Вона позначилася на долі всього людства.

До цих пір навколо тих подій, що мали місце на тереторії Радянського Союзу, писали і продовжують писати статті і випускати книги. Відокремити, де в них правда, а де „художня інтерпритація”, сучасному молодому поколінню майже неможливо. Формування характеру і світогляду молодих людей відбувається часто в наші дні під впливом прикладів, які не заслуговують наслідування.

Надання емоційної забарвленості, моральної оцінки знанням - пріорітетне завдання викладачів циклової комісії соціально – гуманітарних дисциплін. Важливість вивчення історії на сучасному етапі полягає не стільки у знаннях, закладених викладачем, скільки у засобах самостійного отримання студентами історичних знань. Щоб сформувати в студентів активну життєву позицію і ідеали, необхідно, в першу чергу навчити їх визначати моральні цінності. Адже результати у вихованні молоді досягаються тоді, коли в ньому домінують найвищі моральні цінності – любов до Батьківщини, рідного народу.

Велика Вітчизняна війна позначилася на долі майже кожної сім'ї, всього людства. Кожен має свій погляд на ті події, але разом з тим є одна річ, яку ніхто не може поставити під сумнів, а саме – героїзм нашого народу. Безспірним є і те, що саме радянські воїни поклали найбільші жертви на вівтар Перемоги. Поряд з ними на своїх плечах основний тягар війни несли звичайні чоловіки, жінки і діти.

Саме цій темі і було присвячене відкрите засідання гуртка з історії, що відбулося 20 квітня у Полтавському кооперативному технікумі. Тема засідання була „Пам'ятаєш, замле, сорок п'ятий, земле, сорок перший не забудь!”.

На початку навчального року ми разом із гуртківцями обрали тему для дослідження. Обрали таку, щоб отримати знання не заради знань, а для збагачення життєвого досвіду, формування власної позиції.

Основною метою цього засідання було прагнення увіковічення пам'яті загиблих; вшанувати тих небагатьох ветеранів та учасників Великої Вітчизняної війни які нині є серед нас.

Готуючись до підсумкового засідання, учасники гуртка займалися пошуковою, дослідницькою роботою, зустрічалися з очевидцями, підготували цікаві